

Utazások, élmények, kíváncsiság – három kulcsszó Simon Wintermans portréjához. A kerekező hollandi előbb bicikliről ismerkedett a világgal, aztán stoppal jutott el megannyi országba, s Pécsre telepedvén vette elő ismét a kétkerekűt, hogy immár Európa Kulturális Fővárosait hódítsa meg. Nevével ellentétben inkább a nyarat szeretni, de a hó sem riasztja el, Maribor-ba január közepén kerekezett le, egyetlen nap alatt.

– Négy és fél éves voltam, amikor elköttem hatéves bátyám kerékpárját hágai házunk elől, s egy délután alatt, egyedül megtanultam biciklizni. Attól kezdve az életem részévé vált – meséli Simon Wintermans. – Tízéves koromban Thomással átkerekeztünk Hágából Utrechtbe, a nagymamához. Ez volt az első nagy biciklis kalandom. Régi, rozszant kerékpárokkal tettük meg azt a hatvan kilométert, de akkor jöttem rá, hogy egészen messze is el lehet így jutni. Egy évvel később már száznegyven kilométeres útra vállalkoztunk, ez már szinte hőstettnek számított, az osztálytársaimnak is büszkén számoltam be róla. A szüleink féltettek minket, természetesen, de megbíztak bennünk.

– Ezek után le se tette a kerékpárját?

– De, letettem, és tizenhét éves koromtól mindenhol stoppal mentem. Nagyon élveztem, s egészen harminchárom éves koromig utazgattam így a világban. Magyarországra is stoppal

„Kerékpárról teljesen más a világ”

érkeztem meg 1986 nyarán, bár otthon azt mondták, nem vagyok normális, ha három hónappal a csernobili katasztrófa után egy atomszennyezett országba megyek. De rég terveztem ezt az utat, kíváncsi voltam a „keleti blokkra”, és a barátainak is megígértem.

– Hol tett szert magyar barátokra?

– Franciaországban, Orleans-ban ismerkedtem össze két fiatallal, akikkel tartottam a kapcsolatot. 1986 decemberében ők szervezték meg nekem, hogy Egerben kiállításom nyílhat a korábbi útjaimon, európai városokban készült épületfotóimból. Ez pedig, így visszatekintve, sorsfordítónak bizonyult. A galériában ugyanis odajött hozzám egy fiatalember, s megkérdezte: lenne-e kedvem Afrikában is fotózni? Mert a Teleki Sámuel emlékexpedíció 1987 nyarán a nagy felfedező nyomdokán szeretne eljutni a mai Kenya és Tanzánia területére, oda, ahol száz évvel korábban a gróf járt. Persze, hogy igent mondtam!

– Ilyen egyszerű?

– Nem, mert akkor voltam végzős közgazdászhallgató a rotterdami egyetemen, s már megvolt a katonai behívóm. Kihagytam hát az utolsó vizsgát, és a szakdolgozatomat sem védtem meg, így nem kaptam meg a diplomám. A hadügyminisztérium is adott egy év haladékot a bevonulásra.

– Milyen volt az expedíció?

– Kalandos! Az Ikarus volt a főszponzorunk, így Budapestről egy vadonatúj, óriási busszal vágunk neki a nagyvilágnak nyolcan, hogy Törökországon, Szírián és Jordánián át eljussunk Egyiptomba, majd Szudánon át Kenyába. Nem volt még internet, így sok fontos információnak nem lehetünk a birtokában. Nem tudtuk például, hogy Egyiptomból gépjárművel nem lehet átmenni Szudánba. Én beszéltem legjobban angolul, öt héten át próbáltam katonai engedélyt szerezni, hogy a Vörös-tenger partján mégiscsak eljussunk oda, de nem sikerült. A busz visz-

szafordult, s mi hatan mentünk tovább. A Núbiai-sivatagon keresztül egy százéves vonat járt, ebben zsúfolódtunk össze, talpalatnyi hely jutott fejenként. Két nap és három éjjel tartott az út. Életemben először éreztem úgy, hogy én itt meghalok, ezt nem élem túl! Egy arab család végül megszánt, és a kupéjukba engedett, ott újságpapíron, a lábaik között alhattam pár órát. Amikor megérkeztünk Kartunba, kiderült, hogy nem lehet továbbmenni, mert Dél-Szudánban kitört a polgárháború, Etiópiában pedig az éhínség miatt zárták le a határokat. Maradt a repülő, hogy eljussunk Nairobiba, de az olyan

– Nehéz összehasonlítani, mert Montenegró látképe éppoly lenyűgöző volt, mint az az érzés, ahogy Isztambulban fogadtak. Elém jöttek a helyi bicikliklub tagjai, rendőri felvezetéssel érkeztünk meg a Hagia Sofia elé, ahol öt török tévéállomás várt, hogy ezt élőben közvetítse. A legkellemetlenebb az volt, amikor Essenből Isztambul felé, Trifels váránál, a német-francia határ közelében kellett töltenem az éjszakát, egy 500 méter magas dombon. Április volt, de nagyon hideg, a hálósákomban majd' megfagytam, aludni egy percek sem tudtam. A legborzongatóbb élményem Macedóniá-

MONTENEGRÓ ÉS KOSZOVÓ KÖZÖTT

A TARA HÍD MONTENEGRÓBAN

TALLIN

drága volt, mi pedig olyan szegények, hogy csak két jegyre telt. Így lett a magyar expedícióból félig holland is. Ezer fotót készítettem, s ez alatt a négy hónap alatt tanultam meg magyarul. Pedig az általam ismertek közül ez a legnehezebb!

– *Milyen nyelveken beszél még?*

– Holland anyanyelvemen kívül franciául, németül, angolul, spanyolul, jól értek olaszul, s most horvátul tanulok, könyvből, de a nyelvtanhoz elkelve egy jó tanár.

– *Az ön számára nem létezik lehetetlen, ugye?*

– Dehogynem! Egy matematikai képlet például. Én abban hiszek, hogy mindenben nagyon sok lehetőség rejtőzik, csak ezekből keveset használunk ki. Lusták vagyunk, ráfoglalunk, hogy nincs időnk, vagy túl öregek vagyunk már. Pedig ha egy kicsit nyitottabbak lennénk a világra, sokkal több területen lehetnénk okosabbak, képzetebbek, járatosabbak. Én is.

– *Lustának azért nem nevezném, hisz közel tízezer kilométert tekert le az éppen aktuális EKF-helyszínének között!*

– Amikor Pécs készült az Európa Kulturális Fővárosa címre, elhatároztam, hogy 2010-ben kerékpárral összekötöm a három várost, s közben meg-

próbálom tetten érni, létezik-e az úgynevezett európai egység. Ebben az évben tizenhét országon keresztül vezetett az utam, összesen hatvan helyszínen kerestem, hogy a népek közötti egykori viszálykodást miként értékelik a mai emberek. Többségükben még nincs békesség a lelkekben. De csak az utak végén tudok mérlegelni. Voltam Essenben, Isztambulban, tavaly bicikliztem Turku és Tallinn között, idén mentem Pécsről Mariborba, de csak azért, hogy az elkövetkező útjaimhoz lobbizzak. Jövőre Kassa és Marseille lesz EKF-város, aztán a svéd Umea és a lett Riga, 2015-ben pedig a belgiumi Mons és a cseh Pilzen. Ide már a kisfiammal együtt szeretnék elkerekkezni, aki akkor lesz négy és fél éves.

– *A lányaival már komoly utakat tett meg.*

– Katika nyolc, Mónika kilenc éves volt, amikor ötszáz kilométert tekerünk Szatmár-Beregben, Romániában és Ukrajnában. Két komolyabb holland túrán is túl vagyunk, az első 830, a második 500 kilométeres volt, ezekre Bori, a legnagyobb lányom is eljött. Nagyszerű élményeket örzünk, gyakran emlegetjük.

– *Az EKF-utakról mi volt a legjobb és a legrosszabb emléke?*

hoz kötődik. Skopje felé tartottam, sötét volt már, este tíz is elmúlt, amikor egyszer csak elfogyott az út, amin addig kerekedtem. Nem mertem továbbmenni, gondoltam, meghúszom magam a közelben. Láttam is egy házikót, aminek nyitva találtam egy ajtaját. Bekiabáltam: van itt valaki? Válasz nem jött, beljebb mentem, s földbe gyökerezett a lábam, amikor a fejlámpámmal világitva körülnéztem: közepén egy koporsó állt. Nem vagyok félsős, de nagyon megijedtem. Egy kedves család adott aznap szállást, s másnap láttam csak, hogy egy ravatalozó volt, ahová éjjel keveredtem. Egyetlen pillanatra sem bántam meg, hogy belevágtam ezekbe az utakba. A gyermekeimet is arra nevelem, hogy merjenek kíváncsiak lenni, fedezzék föl a világot, s ehhez ne sajnálják a fáradságot. Kerékpárról teljesen más a világ. Testközelben van a természet, felszabadító érzés napsütötte folyóparton vagy vadregényes hegyvidéken kerekézni. Igaz, néha esőben, szélben is bírni kell, és embert próbáló emelkedőkön, de az életben sem megy minden simán. A nehézségek meg úgyis csak megerősítenek.

LEJEGYEZTE: CSATÓ ANDREA